

Norges Fredsråds høringsuttalelse til Stortingets utenriks- og forsvarskomite 09.-10.11.09

Norges Fredsråd er et paraplyorgan for 24 frivillige fredsorganisasjoner som har som sin primære målsetning å fremme og forbedre livsvilkårene til norsk fredsbevegelse. I lys av dette, vil vi først berømme en del punkter som vi setter pris på i den nye regjeringserklæringen, for så å kommentere noen budsjettpunkter vi mener det er viktig at regjeringen tar stilling til i tiden som kommer.

Norges fredsråd stiller seg veldig positive til at regjeringen i Soria Moria II erklærer at den "har som mål å innføre sluttbrukererklæring fra alle land, og arbeide for at dette blir norm i NATO" og "vil arbeide for at merking og sporingsmekanismer for norske våpen og ammunisjon utbedres, og jobbe for tilsvarende systemer internasjonalt". Vi er også tilfreds med at regjeringen vil mobilisere for å redusere atomvåpnenes rolle gjennom å arbeide for en vellykket tilsynskonferanse i 2010. Norges fredsråd anbefaler utenriks- og forsvarskomiteen om å påse at disse punktene følges opp og ikke forblir et uforpliktende mål.

Driftstøtte til frivillige fredsorganisasjoner over Utenriksdepartementets budsjett (kap 100, post 71)

Videre står det i regjeringserklæringen at regjeringen vil styrke samarbeidet med frivillige organisasjoner, forskningsmiljøer og andre som jobber med fred og konfliktløsning.

Norges fredsråd er paraplyorgan for 24 frivillige fredsorganisasjoner. Den posten i statsbudsjettet som det i hovedsak søkes midler fra er kap.100, post 71: «Opplysningsarbeid for fred». I 2009 ble denne posten økt med en million til 3,45 millioner kroner. Dette setter vi selvfølgelig pris på, og det muliggjør en større aktivitet både for oss som paraplyorgan og for mange av våre medlemsorganisasjoner. Utfordringen vår er at det imidlertid fremdeles ikke foreligger noe driftstøtte til frivillige fredsorganisasjoner. Driftstøtte er vanlig praksis for andre typer organisasjoner, være det seg miljøorganisasjoner, barne- og ungdomsorganisasjoner eller interesseorganisasjoner for innsatte i norske fengsler.

Dersom regjeringen ønsker å styrke samarbeidet med frivillige organisasjoner som jobber med fred og konfliktløsning, forutsetter det også en bærekraft i frivillige fredsorganisasjoner som på nåværende tidspunkt ikke er til stede. Vi tror at regjeringens arbeid med fredspolitiske spørsmål både vil kunne styrkes og effektiviseres gjennom et tettere samarbeid, og håper derfor at komiteen vil ta til orde for en reetablering av driftstøtte for norske frivillige fredsorganisasjoner. Dette vil bidra til økt kompetanse, økt aktivitet og økt troverdighet i vår kontakt med internasjonale aktører. Samtidig vil det sikre stabilitet i relasjonen mellom regjeringen og frivillige fredsorganisasjoner og legge grunnlag for et langt mer konstruktivt og langsiktig samarbeid enn det som er mulig å gjennomføre per dags dato.

Støtte til forskning og næringsstøtte over Forsvarsdepartementets budsjett (Kap 1700 post 73 og Kap 1716 post 51)

Norges fredsråd mener det er grunn til å styrke forskningen innenfor freds- og sikkerhetspolitikk, og ser gjerne at forskningen innenfor dette feltet styrkes også over Forsvarsdepartementets budsjett. Men da bør måten midlene tildeles på endres. Forsvarsdepartementet er nå det eneste departementet som ikke benytter Forskningsrådet som ansvarlig virksomhet for å fordele forskningsmidler. Vi mener det er bekymringsverdig at en såpass stor del av forskningsmidlene innenfor dette feltet blir styrt politisk når det gjelder fordeling av disse på ulike mottagere. Isteden burde midlene vært fordelt gjennom en åpen konkurransearena.

Norges fredsråd ser for øvrig at det er et betydelig avvik mellom de midler som oppgis å gå til forskning i Forsvarsdepartementets budsjettproposisjon og i den oversikten som gis i Kunnskapsdepartementets budsjettproposisjon. Avviket er på noe over 400 mill kroner av totalt 950 mill kroner, i følge KDs budsjettproposisjon. Noe av dette er knyttet til bygg og utstyr, men i og med at avviket er såpass stort mener vi at komiteen bør få en mer fullstendig oversikt over hva Forsvarsdepartementet her bevilger penger til. Hvis det er slik at en del av pengene her går til norske forsvarsbedrifter eller FoU samarbeid mellom norske forsvarsbedrifter og akademia, mener Norges fredsråd at dette er uheldig. Dette er bedrifter som på tross av økonomisk nedgangstid leverer store overskudd, og derfor ikke burde ha behov for denne type støtte. Vår grunnleggende oppfatning er i tillegg at fellesskapets midler ikke bør overføres til norsk våpenindustri.